

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Svk/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5020200443
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Príbelská
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:5020200443.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu JUDr. Juraja Vališa, LL.M. a Mgr. Petra Macha, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Združenie domových samospráv, o. z., so sídlom Rovniankova 1667/14, 851 02 Bratislava, IČO: 31 820 174, právne zastúpený: Tkáč & Partners, s.r.o., so sídlom Hrnčiarska 29, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 53 929 691, proti žalovanému: Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie, so sídlom Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, IČO: 00 151 866, za účasti ďalšieho účastníka: 1/ ZISTA, s. r. o., so sídlom Stará Ves 271, 029 53 Breza, IČO: 44 121 601, 2/ Obec Breza, so sídlom Breza 56, 029 53 Breza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-ZA-OOP3-2020/031655-003 zo dňa 1. októbra 2020, v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 30S/172/2020 zo dňa 20. februára 2023, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa **z a m i e t a**.
- II. Návrh žalobcu na prerušenie kasačného konania sa **z a m i e t a**.
- III. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

I. Konanie pred orgánmi verejnej správy

1. Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej ako „prvostupňový orgán“) vydal dňa 28. mája 2020 rozhodnutie č. OU-NO-OSZP-2020/007518 (ďalej ako „prvostupňové rozhodnutie“), podľa § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v spojení s § 56 písm. b/ zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“), rozhodol podľa § 29 ods. 2 zákona EIA, na základe zámeru navrhovanej činnosti „Betonáreň“, ktorý predložil navrhovateľ: ZISTA, s. r. o., Stará Ves č. 271, 029 53 Breza, IČO: 44121601 v spojení s § 18 ods. 2 písm. b/ zákona EIA a po vykonaní zisťovacieho konania o posudzovaní navrhovanej činnosti podľa § 29 zákona EIA a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“), že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať podľa zákona EIA. Zároveň boli predmetným rozhodnutím uložené taxatívne opatrenia, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyvy na životné prostredie a je potrebné ich rešpektovať a dodržať.

2. Proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu podal žalobca odvolanie o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím OU-ZA-OOP3-2020/031655-003 zo dňa 1. októbra 2020 (ďalej len „rozhodnutie

žalovaného“), ktorý prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalovaný sa plne stotožnil s posúdením navrhovanej činnosti, pričom v konaní prvostupňového správneho orgánu nezistil také porušenie hmotného alebo procesného práva, pre ktoré by bolo potrebné odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť.

3. Žalovaný zároveň uviedol, že prvostupňový správny orgán pri rozhodovaní o tom, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať podľa zákona EIA, prihliadal na stanoviská dotknutých orgánov doručené k predmetnému zámeru k navrhovanej činnosti a pri konečnom rozhodovaní primerane použil kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona EIA. Na základe preskúmania a zhodnotenia predloženého zámeru k navrhovanej činnosti, vyjadrení subjektov konania, zistenia stavu z hľadiska zhodnotenia povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochrany poskytovanej podľa osobitných predpisov, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, súladu s územno-plánovacou dokumentáciou a úrovne spracovania zámeru k navrhovanej činnosti zistil, že navrhovaná činnosť neohrozuje ani neprimerane neobmedzuje práva a oprávnené záujmy subjektov konania a sú splnené podmienky podľa zákona EIA.

II. Konanie pred správnym súdom

4. Proti rozhodnutiu žalovaného podal žalobca v zákonnej lehote správnu žalobu na Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „správny súd“), ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím a vec vrátiť na prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáhal priznania odkladného účinku správnej žalobe.

5. Správny súd rozsudkom sp. zn. 30S/172/2020 zo dňa 20. februára 2023 (ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“) podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) žalobu žalobcu zamietol.

6. Správny súd v rámci právneho posúdenia viackrát poznamenal, že námietky žalobcu sú nekonkrétne, všeobecné a sú prejavom nesúhlasu s postupom prvostupňového správneho orgánu. Z obsahu správnej žaloby tak nevedel abstrahovať konkrétne negatívne vplyvy, ktoré by vznikli v procese navrhovanej činnosti konkrétne v existujúcom areáli, a ktoré by neboli zohľadnené správnymi orgánmi, a teda žalobca v konaní neuviedol žiadne konkrétne dôvody, z ktorých by vyplývalo, že navrhovaná činnosť, ktorú chce uskutočniť navrhovateľ predloženého zámeru, negatívne ovplyvní životné prostredie.

7. V tejto súvislosti správny súd vyslovil úvahu, že takéto nekonkrétne argumenty, ktoré sú aj obsahom námietok pred správnymi orgánmi, majú za následok to, že táto činnosť môže byť posudzovaná aj na hranici toho, že zo strany žalobcu sa jedná o účelové konanie, ktorého cieľom nie je poukazovať na negatívne vplyvy na životné prostredie, ale že sa jedná čisto o osobný zámer žalobcu, kde chýba akýkoľvek verejný záujem. Správny súd v tomto smere uviedol, že v danom konaní neupiera právo žalobcu ako právo dotknutej osoby alebo dotknutej verejnosti vplyvať a svojimi námietkami regulovať nepriaznivé vplyvy navrhovanej investičnej činnosti na životné prostredie, avšak námietky ktoré sú vznášané zo strany žalobcu vzbudzujú pochybnosti, že ide o námietky, ktoré sú presadzované vo verejnom záujme.

8. Ako nedôvodnú správny súd vyhodnotil námietku žalobcu, že odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia resp. rozhodnutia žalovaného je nedostatočné a že neobsahuje správnu úvahu, ktorou sa správne orgány riadili pri vydaní napadnutých rozhodnutí. Súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného ako aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, mal za to, že tieto rozhodnutia spĺňajú náležitosti rozhodnutí v zmysle správneho poriadku a že tieto rozhodnutia sú dostatočne odôvodnené a poskytujú dostatočný záver o tom, že v rámci zisťovacieho konania bola navrhovaná činnosť dostatočne vyhodnotená správnym orgánom a že táto navrhovaná činnosť nemá negatívny vplyv na životné prostredie v danej lokalite.

9. Správny súd mal rovnako za to, že žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán vyhodnotili tak žalobcovu pripomienku, ako skutočnosti uvedené v odvolaní a riadne sa s nimi vysporiadali, pričom v rozhodnutí vyhodnotili aj návrhy na prijatie opatrení. Skutočnosť, že týmto pripomienkam nevyhoveli,

resp. nezpracovali návrhy na prijatie opatrení, ktoré vyhodnotili ako nedôvodné, nie sú samy o sebe podľa názoru správneho súdu dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

10. V súvislosti s námietkou žalobcu, že prvostupňový orgán vo svojom prvostupňovom rozhodnutí nesprávne aplikoval § 29 ods. 3 a 13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, keď žalobcovi neboli sprístupnené verejné doklady o ktoré žiadal a ku ktorým sa chcel vyjadriť predtým ako bolo vydané prvostupňové rozhodnutie, dospel súd k záveru, že ide o neodôvodnenú námietku, keďže investičný zámer bol zverejnený na webovej stránke Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie a navyše pred vydaním rozhodnutia prvostupňový správny orgán listom č.: OU-NO-OSZP-2020/007518-016 zo dňa 5. mája 2020, oznámil všetkým účastníkom konania, že sa môžu oboznámiť s podkladmi rozhodnutia v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku a majú možnosť pred vydaním rozhodnutia sa k týmto podkladom aj vyjadriť prípadne navrhnúť ich doplnenie.

11. Pokiaľ žalobca namietal, že mu zo strany prvostupňového správneho orgánu neboli zaslané požadované doklady zo spisu, tak správny súd uviedol, že účastník konania má priamo zo zákona právo v rámci celého konania nahliadnuť do spisu a tieto listinné dôkazy si môže zo spisu zabezpečiť osobne na svoje náklady. Pokiaľ sa žalobca v súvislosti s neposkytnutím spisového materiálu v elektronickej podobe odvoláva na Aarhuský dohovor, tak správny súd poznamenal, že cieľom tohto dohovoru je umožniť účastníkom za podmienok určených vnútroštátnym právom prístup k informáciám, avšak nie tým, že na požiadanie žalobcu bude správny orgán sprístupňovať a zasielať spisové materiály účastníkom konania.

12. Podľa správneho súdu výrok napadnutého rozhodnutia ako aj prvostupňového rozhodnutia obsahuje všetky podstatné náležitosti, ktoré sú uvedené v § 29 ods. 3 a § 29 ods. 13 zákona EIA. Z postupu správnych orgánov teda vyplýva, že správne orgány sa vecne a riadne zaoberali pripomienkami a návrhmi opatrení, ktoré predložila dotknutá verejnosť, a teda aj žalobca mal právo zasahovať svojimi pripomienkami do konania tým, že svojimi pripomienkami mohol určovať podmienky, ktoré bude navrhovateľ povinný akceptovať pri územnom konaní a pri získavaní ďalších povolení podľa osobitných predpisov a že týmito pripomienkami sa jednotlivé správne orgány budú v dostatočnej miere zaoberať a budú ich vyhodnocovať.

13. V danom prípade preto podľa správneho súdu nedošlo zo strany správnych orgánov k porušeniu vyššie uvedených ustanovení, pretože správny orgán navrhovateľovi jednoznačne určil podmienky, ktoré je povinný rešpektovať pri spracovaní ďalšieho stupňa dokumentácie stavby a v ďalšom procese konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov a tieto podmienky sú jasne definované, pričom žalobca ako zainteresovaná verejnosť môže svojimi pripomienkami do týchto konaní vstupovať ako ďalší účastník konania. Zároveň zdôraznil, že žalovaný sa jednotlivými námietkami dostatočne zaoberal, keď pri každej námietke je aj stanovisko odvolacieho orgánu.

14. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa konzultácií počas celého procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle § 63 zákona EIA, sa správny súd stotožnil so závermi žalovaného, že konzultácie uvedeného ustanovenia sú v dispozícii konajúceho správneho orgánu, ktorý v konkrétnom prípade na základe voľnej úvahy zväží vhodnosť ich vykonania.

15. Podľa správneho súdu teda zo zákona EIA nevyplýva povinnosť správneho orgánu vykonať konzultácie na žiadosť dotknutej verejnosti, ale právo dotknutej verejnosti zúčastniť sa konzultácií v prípade, že správny orgán rozhodne o ich vykonaní, pričom je na posúdení správneho orgánu a to v prípade, že si to vyžaduje povaha veci a že si to vyžaduje objasnenie určitých náležitostí, ktoré sú predmetom posudzovacej činnosti. V danom prípade správny orgán nepovažoval za potrebné takéto ústne pojednávanie uskutočniť, pretože vyhodnotil podklady zhromaždené v rámci vykonaného dokazovania za dostatočné a že na základe týchto podkladov bolo možné vydať rozhodnutie v merite veci. S týmto postupom sa správny súd stotožnil.

III. Kasačná sťažnosť, stanovisko účastníkov

16. Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, v ktorej navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie.

17. Sťažovateľ v rámci kasačnej sťažnosti sumárne namietal, že správny súd nesprávne ustálil právny rámec sporu, nesprávne určil relevantné právne predpisy, ktoré upravujú konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Rovnako namietal nesprávnu interpretáciu relevantných právnych predpisov, pričom zdôraznil nevyhnutnosť aplikácie systematického výkladu namietajúc, že správne orgány v predmetnom konaní uplatnili len gramatický výklad zákona.

18. Rovnako namietal, že bolo znemožnené vykonať konzultácie podľa § 63 zákona EIA, čím samotné konanie podľa tohto zákona bolo nezákonné, čo v ďalšom kroku spôsobilo nezákonnosť samotného rozhodnutia zo zisťovacieho konania. V tomto smere uvádzal, že účel konzultácií slúži na zabezpečenie odbornej diskusie, pričom ak si verejnosť konzultáciu uplatní, správny orgán má úradnú povinnosť konzultáciu zvolať. Nesúhlasil, že zaslaním odôvodneného vyjadrenia alebo vyjadrenia sa k podkladom rozhodnutia sa naplnila podstata konzultácie, nakoľko je to osobitný inštitút s osobitnými náležitosťami, pričom písomné konzultácie sa vykonávajú výlučne vo výnimočných prípadoch napríklad počas mimoriadnej situácie.

19. Sťažovateľ ďalej namietal, že správny súd v bode 42 rozsudku priamo naznačoval zneužívanie práva z jeho strany, čo samo o sebe spôsobuje podľa neho nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho súdu. Sťažovateľ na podporu svojej argumentácie poukázal na závery rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1Sžk/8/2020 zo dňa 27. mája 2022. V súvislosti s touto argumentáciou poukázal na z jeho pohľadu diskriminačné konanie v neprospech sťažovateľa zo strany Richarda Sulíka ako Ministra hospodárstva SR a Vlády Slovenskej republiky.

20. Ďalej namietal nesprávne zverejnenie všetkých informácií na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, keď správne orgány podľa jeho názoru konali v rozpore s ustanovením § 24 ods. 1 písm. i) zákona EIA. Sťažovateľ poukázal na to, že termín „povolenie“ užívaný týmto ustanovením je potrebné vykladať širšie v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (ďalej len „smernica EIA,“) a mal by zahŕňať všetky rozhodnutia podľa zákona EIA, nielen záverečné stanovisko. Podľa sťažovateľa mal správny orgán povinnosť v súlade s § 29 ods. 3 zákona EIA zverejniť aj vyjadrenia dotknutých orgánov, verejnosti a doplňujúce informácie. Odkaz na ustanovenie § 23 správneho poriadku je podľa sťažovateľa v tomto prípade nesprávny. V tomto smere podľa sťažovateľa správny orgán obmedzil verejnosti, ktorá nie je účastníkom konania, znalosti o predmetnom zámere do takej miery, že jej zmaril možnosť podať odvolanie podľa § 24 ods. 4 zákona EIA z dôvodu, že nemal dostatočné informácie o tom, na základe akých podkladov správny orgán rozhodol.

21. Sťažovateľ rovnako považuje za nesprávne vysporiadanie sa zo strany správneho súdu so žalobným bodom nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia. Podľa sťažovateľa tým, že napadnuté rozhodnutie vo vyhodnotení kritérií podľa prílohy č. 10 zákona EIA nevyhodnocovalo žiadne ukazovatele podľa osobitných hmotno-právnych predpisov (poukazujúc na § 11 a § 12 zákona 7/1992 Zb. o životnom prostredí), je úvaha žalovaného svojvoľná. Sťažovateľ tvrdí, že jadrom rozhodnutia podľa § 29 ods. 3 zákona EIA je aplikácia kritérií podľa prílohy č. 10 menovaného zákona na zámer, pritom sa zohľadňujú aj doručené stanoviská, a teda rozhodnutie zo zisťovacieho konania je determinované úvahou správneho orgánu o tom, aké vplyvy sa predpokladajú, a to z vecných hľadísk určených prílohou č. 10. Podľa sťažovateľa ani jedna jeho pripomienka nie je takýmto spôsobom vyhodnotená.

22. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby sa kasačný súd obrátil na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnymi otázkami:

- a) Či samotná podobnosť jednotlivých podaní a žalôb sťažovateľa je zneužívaním práva, ktoré priznáva Smernica EIA verejnosti.
- b) Či výklad práva, ktorý aplikujú správne orgány vo vzťahu ku konzultáciám je v súlade so Smernicou EIA.
- c) Či výklad práva, ktorý aplikujú správne orgány vo vzťahu k nutnosti zverejňovania informácií pre verejnosť sú v súlade so Smernicou EIA.

23. Žalovaný a ani ďalší účastníci konania sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa nevyjadrili.

IV. Právne posúdenie veci kasačným súdom

24. Najvyšší správní soud Slovenskej republiky v postavení kasačného súdu (ďalej len „kasačný súd“) preskúmal rozsudok správneho súdu v rozsahu podanej kasačnej sťažnosti. Jeho právomoc a príslušnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 11 písm. h/ SSP.

25. Kasačný súd s ohľadom na § 455 SSP nepovažoval za potrebné nariadiť vo veci pojednávanie a rozhodol o kasačnej sťažnosti bez jeho nariadenia. Rozsudok bol vyhlásený verejne po oznámení dňa vyhlásenia v súlade s § 137 ods. 4 SSP.

26. So zreteľom na § 439 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 SSP kasačný súd skonštatoval, že podaná kasačná sťažnosť smeruje proti rozsudku, voči ktorému je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a včas.

27. Po preskúmaní napadnutého rozsudku správneho súdu a kasačnej sťažnosti, ako aj podkladového materiálu, kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

V. Posúdenie námietok kasačnej sťažnosti

28. Kasačný súd na úvod ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa musí uviesť, že sťažovateľ síce podal rozsiahlu kasačnú sťažnosť, ale jej obsah bol na mnohých miestach neurčitý a plný teoretických východísk bez ozrejmenej aplikácie vo vzťahu k predmetnému konaniu. Kasačný súd sa nemohol zaoberať vágne formulovanými výhradami, spočívajúcimi v tom, že sa jeho námietkami správny súd nezaoberal a nevyhovel im. V kasačnom konaní majú účastníci rovné postavenie a súd je oprávnený preskúmať rozsudok správneho súdu len v rozsahu sťažnostných bodov (§ 5 ods. 9 veta prvá, § 453 ods. 2 SSP).

29. Kasačná sťažnosť žalobcu teda obsahuje všeobecné deklaratórne tvrdenia, ktoré neboli spôsobilé zjavne spochybniť správnu úvahu žalovaného. Potreba konkrétnych skutočností pritom vyplýva z § 440 ods. 2 SSP, v zmysle ktorého: dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g/ až i/ sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Sťažovateľ však naprieč celou kasačnou sťažnosťou poskytuje len výňatky z rozličných súdnych rozhodnutí bez konkrétneho ozrejmenej aplikácie pre prejedávanú vec. Kasačný súd preto zameral svoj prieskum v nasledovnom rozsahu.

30. Prvou zo zásadných námietok sťažovateľa bolo nevykonanie konzultácií podľa § 63 zákona EIA, o ktoré sťažovateľ žiadal v rámci zaslania pripomienok v zisťovacom konaní. Keďže ide o námietku sťažovateľa s ktorou sa kasačný súd už v minulosti vysporiadal, kasačný súd dovoľuje poukázať na svoje rozhodnutie sp. zn. 3Svk/4/2023 zo dňa 28. marca 2024, v ktorom sa vyjadril k danej námietke nasledovne:

„33. Ďalšou z kľúčových námietok sťažovateľa bolo nevykonanie konzultácií podľa § 63 zákona EIA, o ktoré žiadal v rámci zaslania pripomienok v zisťovacom konaní. Podľa § 63 ods. 1 zákona EIA príslušný orgán pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov alebo navrhovaných činností alebo ich zmien zabezpečí vykonanie konzultácií s povolujujúcim orgánom alebo schvaľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutým orgánom, dotknutou obcou a dotknutou verejnosťou, ktorá má možnosť zúčastniť sa konzultácií počas celého procesu posudzovania vplyvov. Vychádzajúc z vlastného znenia citovaného ustanovenia, zákon EIA inštitút tzv. konzultácií spája až so samotným posudzovaním vplyvov navrhovaných činností alebo ich zmien na životné prostredie. Uvedené korešponduje aj so Smernicou EIA, ktorá rovnako tento inštitút spája až s konaním o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. V zmysle čl. 2 písm. g/ Smernice EIA sú konzultácie zaradené do procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a rovnako sú systematicky následne zaradené pod čl. 5 Smernice EIA, ktorý upravuje vykonanie posudzovania vplyvov na životné prostredie a nie zisťovacie konanie, ktoré je upravené v čl. 4 smernice. Rovnako sú relevantné aj úvodné ustanovenia novely č. 2014/52/EÚ Smernice EIA, ktorá konzultácie v zisťovacom konaní len odporúča ako „dobrý správny postup“ (bod 29). Vzhľadom na to, že zákon EIA a ani Smernica EIA v zisťovacom konaní výslovne nepredpokladajú vykonanie konzultácií, ktoré sú až inštitútom posudzovania vplyvov na životné prostredie, v prípade, že príslušný orgán tieto v zisťovacom konaní nevykoná, nemožno uvedené považovať za nezákonný postup. Preto námietku sťažovateľa v tomto smere kasačný súd rovnako vyhodnotil ako nedôvodnú. Uvedený záver však nevyklučuje, aby príslušné orgány vykonali konzultácie aj v rámci zisťovacieho konania, ak ich vykonanie môže byť prínosné pre dôkladné posúdenie veci.

34. Kasačný súd však súhlasí so sťažovateľom, že inštitút tzv. konzultácií podľa zákona EIA nemožno spájať len s vykonaním ústneho pojednávania v zmysle § 21 Správneho poriadku, ako sa o to snažil žalovaný a toto v podstate potvrdil aj správny súd. Inštitút konzultácií je pojem širší, ktorý zahŕňa aj napr. písomné podania alebo verejnú anketu (čl. 6 ods. 5 Smernice EIA) a je potrebné ho vnímať ako dialóg medzi developerom, príslušným orgánom a ostatnými účastníkmi, teda aj zainteresovanou verejnosťou. V rámci konania o posudzovaní vplyvov na životné prostredie ide o významný inštitút, ktorý môže zásadným spôsobom ovplyvniť celý proces posudzovania, pričom zákon EIA ako aj Smernica EIA jeho vykonanie predpokladajú. Uvedený záver kasačného súdu však nič nemení na tom, že v posudzovanom prípade, v ktorom išlo o zisťovacie konanie, zákon s konzultáciami obligatórne nepočíta a preto nemožno ich nevykonanie považovať za nezákonný postup príslušného orgánu, ktorý by mal za následok nezákonnosť posudzovaných rozhodnutí.“

31. Kasačný súd sa stotožnil s odôvodnením správneho súdu v bode 49, že konzultácie v zmysle ust. § 63 zákona EIA sú k dispozícii konajúceho správneho orgánu, ktorý v konkrétnom prípade na základe správneho uváženia zväži vhodnosť ich vykonania. Žalovaný správny orgán je odborným orgánom pre oblasť životného prostredia, ktorému je zverená kompetencia v rámci svojich odborných kapacít vyhodnotiť potrebu konzultácie. Rozhodnutie vydané na základe správneho uváženia podlieha súdnemu prieskumu zákonnosti z hľadiska vyhodnotenia, či takéto rozhodnutie zjavne nevybočilo z medzí a hľadísk správnej úvahy. To predpokladá, aby sťažovateľ ako dotknutá osoba konkrétnym odborným stanoviskom preukázal nevyhnutnosť vykonania konzultácii a preukázal, že existujú zjavné pochybenia žalovaného pri vytváraní správnej úvahy.

32. Na základe vyššie uvedených východísk je možné potvrdiť zákonnosť postupu správnych orgánov, keď v rámci zisťovacieho konania nepristúpili k vykonaniu konzultácií podľa § 63 zákona EIA formou ústneho pojednávania, keď vyhodnotili, že podklady zhromaždené v rámci dokazovania sú dostatočným podkladom pre rozhodnutie o merite veci.

33. Nad rámec uvedeného kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že prvostupňový orgán listom zo dňa 5. mája 2020 účastníkov konania vrátane sťažovateľa upovedomil o možnosti oboznámiť sa s podkladmi na vydanie rozhodnutia následne sa k nim, ako aj spôsobu ich zistenia vyjadriť pred vydaním a prípadne navrhnúť ich doplnenie v súlade s § 33 ods. 2 správneho poriadku. I keď správny orgán vo veci nenariadil ústne pojednávanie, nemožno mu pričítať procesné pochybenie navyše takého rozsahu majúceho zásadný vplyv na zákonnosť rozhodnutia. V tomto smere kasačný súd odkazuje na závery iných senátov najvyššieho správneho súdu, ktoré vo vzťahu k námietke nevykonania konzultácií obdobný názor (napríklad rozsudok sp. zn. 4Svk/17/2021, prípadne sp. zn. 5Svk/40/2022).

34. Rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil kasačný súd námietku sťažovateľa, ktorá sa týkala naznačovania správneho súdu o zneužití práva zo strany sťažovateľa. Otázka účelovosti konania sťažovateľa bola podľa kasačného súdu správnym súdom v napadnutom rozsudku spomenutá len okrajovo a vôbec nebola dôvodom či podkladom pre prijatie záverov správneho súdu o zneužití práva sťažovateľom. Je potrebné upriamiť pozornosť na fakt, že správny súd rozhodnutie žalovaného riadne preskúmal v súlade so žalobnými námietkami sťažovateľa, pričom preukázateľne neodmietol správnu žalobu postupom podľa § 98 ods. 1 písm. h/ v spojení s § 28 a § 5 ods. 12 SSP z dôvodu, že táto má zjavne šikanózný charakter, prípadne sa ňou sleduje zneužitie práva.

35. Teda v predmetnej veci správny súd správnu žalobu sťažovateľa meritórne prejednal a ako nedôvodnú ju zamietol s tým, že dôvod zamietnutia správnej žaloby primárne spočíval vo vecnej neopodstatnenosti jednotlivých žalobných bodov sťažovateľa. Sťažovateľova argumentácia rozsudkom Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 1Sžk/8/2020 zo dňa 27. mája 2022, podľa kasačného súdu nič nemení na vyššie uvedených záveroch, pretože jeho argumentácia namietala konštatáciu správneho súdu a nie správnych orgánov, pričom v danom prípade nedošlo vznikom uvedenej úvahy správneho súdu k zamedzeniu adekvátnej procesnej obrany zo strany sťažovateľa.

36. V ďalšej časti kasačnej sťažnosti sťažovateľ predostrel všeobecné tvrdenia o antikampani Vlády Slovenskej republiky a Exministra hospodárstva SR, v ktorej dôsledku dochádzalo k diskriminačnému konaniu proti sťažovateľovi. Keďže uvedené tvrdenia boli veľmi všeobecné a sťažovateľ ani nekonkretizoval, aké ustanovenia mali byť podľa neho nesprávne aplikované v preskúmvanej veci, nešpecifikoval ani aké právne posúdenie pokladá za nesprávne a v čom spočíva takáto nesprávnosť

(§ 440 ods. 2 SSP), kasačný súd námietku údajnej negatívnej kampane proti sťažovateľovi vyhodnotil ako nedôvodnú.

37. Vo vzťahu k námietke, že v zisťovacom konaní neboli zverejnené stanoviská dotknutých orgánov či verejnosti, je potrebné uviesť, že daná námietka bola už vyhodnotená rovnako kasačným súdom nedôvodná v rozhodnutí sp. zn. 3Svk/4/2023 zo dňa 28. marca 2024, pričom kasačný súd má za to, že jej vyhodnotenie je plne aplikovateľné na prejedávaný prípad, pričom potvrdzuje zákonnosť postupu prvostupňového orgánu a žalovaného v rámci správneho konania. Jej vyhodnotenie znie nasledovne: „36. Ak sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že v zisťovacom konaní neboli zverejnené stanoviská dotknutých orgánov či verejnosti, aj túto námietku kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú. V zmysle príslušných ustanovení § 24 ods. 1 zákona EIA príslušný orgán má povinnosť zverejniť informácie o navrhovanej činnosti alebo jej zmene (napr. kde možno získať informácie o zmene navrhovanej činnosti, o prístupe verejnosti) a podľa § 29 zákona EIA zverejňuje napr. oznámenie o zmene navrhovanej činnosti, kde možno do zámeru nahliadnuť či kedy k nemu možno zasielať pripomienky. Žiadne ustanovenie zákona EIA nestanovuje povinnosť príslušného orgánu zverejňovať stanoviská dotknutých orgánov, z toho dôvodu kasačný súd vyhodnotil postup príslušného orgánu za zákonný. Ak sťažovateľ odkazuje na ustanovenie § 24 ods. 1 písm. i/ zákona EIA, podľa ktorého príslušné správne orgány zverejňujú aj iné informácie dôležité na vydanie záverečného stanoviska alebo povolenia, toto ustanovenie je podľa kasačného súdu potrebné vykladať tak, že neupravuje povinnosť sprístupňovať iné dokumenty ako sú uvedené v danom ustanovení (tieto zákonodarca presne určil), ale týka sa informácií nezachytených v dokumente. Navyše, ak toto ustanovenie odkazuje na „povolenie“, toto treba vykladať v súlade s definíciou tohto pojmu stanovenou v § 3 zákona EIA, pričom ide o rozhodnutie v nasledujúcom povoľovacom konaní a nie o rozhodnutie vydané v zisťovacom v konaní, ktoré je predmetom posudzovanej veci.“

38. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že správny orgán je povinný zverejniť všetky informácie dôležité pre vydanie akéhokoľvek rozhodnutia podľa zákona EIA, teda okrem samotného zámeru s prílohami aj vyjadrenia dotknutých orgánov, vyjadrenia verejnosti a doplňujúce informácie, pretože iba takýmto spôsobom sa môže reálne skonzumovať právo na informácie zo strany najširšej verejnosti, v tomto smere kasačný súd uvádza, že § 24 ods. 1 zákona EIA jasne ustanovuje, aké skutočnosti zverejňuje príslušný orgán verejnosti na svojom webovom sídle, prípadne aj na svojej úradnej tabuli. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že tento postup bol plne dodržaný.

39. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že správny orgán obmedzil verejnosti, ktorá nie je účastníkom konania, znalosti o predmetnom zámere do takej miery, že jej zmaril možnosť podať odvolanie podľa § 24 ods. 4 zákona EIA z dôvodu, že nemal dostatočné informácie o tom, na základe akých podkladov správny orgán rozhodol, kasačný súd uvádza, že sťažovateľ v správnom konaní majúci postavenie dotknutej verejnosti podľa § 24 ods. 2 zákona EIA sa predmetného konania zúčastnil, správne orgány s nim riadne konali a boli mu zabezpečené všetky s tým súvisiace procesné práva, primárne bol oboznámený s podkladmi rozhodnutia, mal možnosť nahliadnuť do administratívneho spisu, mal možnosť podať odvolanie voči prvostupňovému správne rozhodnutiu, čo napokon aj využil.

40. K odkazu sťažovateľa na § 11 a § 12 zákona č. 17/1992 Zb. kasačný uvádza, že sa jedná o všeobecné východiská („Územie nesmie byť zaťažované ľudskou činnosťou nad mieru únosného zaťaženia.“; § 11 zákona č. 17/1992 Zb., a „Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia.“; § 12 ods. 1 zákona č. 17/1992 Zb.), ktoré rovnako ako § 17 a § 18 zákona č. 17/1992 Zb. vo svojej samotej podstate v sebe zahŕňajú princíp únosnej záťaže, princíp uvažlivého hospodárenia s prírodnými zdrojmi, princíp prevencie, princíp obozretnosti, princíp minimalizácie zásahov do životného prostredia, princíp priamej zodpovednosti, princíp sanácie a obnovy.

41. Tieto východiská je však nevyhnutné chápať v kontexte na konkrétnu realizovanú činnosť a jej možné dopady na stav životného prostredia. V tomto smere zásadnú úlohu plnia dotknuté orgány, ktoré sa v rámci svojej pôsobnosti vyjadrujú ku konkrétnemu zámeru a jeho možným dopadom na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré tieto orgány štátnej správy zastupujú a chránia. V predmetnej veci predmet posúdenia predstavoval zámer vybudovania novej „betonárne“, pričom dotknuté orgány vo svojich súhlasných stanoviskách uviedli, že navrhovaná zmena činnosti nie je v rozpore so záujmami

ochrany, ktoré tieto dotknuté orgány chránia, pričom ich prípadné pripomienky boli riadne vyhodnotené v rámci rozhodnutia a zapracované. Dotknuté orgány zároveň vyjadrili záver, že posudzovanie zámeru je potrebné ukončiť v zisťovacom konaní. Z uvedeného je možné prijať záver, že dotknuté orgány stanovili podmienky, ktoré eliminujú alebo zmiernujú vplyv na životné prostredie, pričom tieto podmienky vo svojej podstate odkazujú na osobitné právne predpisy vzhľadom na konkrétnu povahu právom chránených záujmov. Nepochybne tak dochádza k zohľadňovaniu prahových hodnôt aj podľa osobitných právnych predpisov.

42. Obdobným, spôsobom kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú námietku sťažovateľa, ktorou namietal nepreskúmateľnosť rozsudku správneho súdu, ako aj rozhodnutia žalovaného. Podľa názoru kasačného súdu správny súd v prejednávanej veci konal v medziach svojej právomoci, primerane rozumným a v okolnostiach veci dajúc zreteľ na charakter súdneho konania v rámci správneho súdnictva reflektoval na sťažovateľom vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie, ktorým správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, presvedčivo a náležite odôvodnil.

43. K namietanému nezohľadneniu prílohy č. 10 zákona EIA upravujúcou kritériá pre zisťovacie konanie kasačný súd uvádza, že z obsahu prvostupňového správneho rozhodnutia a tiež správnu žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že príslušné správne orgány vychádzajúce z odborných stanovísk príslušných dotknutých orgánov sa riadne zaoberali relevantnými kritériami plynúcimi z menovanej prílohy č. 10, čo do posúdenia povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti a významu a vlastností očakávaných vplyvov vrátane ich jednotlivých položiek. Kasačný súd má za preukázané, že príslušné dotknuté orgány vo svojom stanovisku pripojili isté požiadavky, ktoré následne boli aj zo strany prvostupňového správneho orgánu v súlade s § 29 ods. 13 zákona EIA začlenené do prvostupňového rozhodnutia v podobe podmienok na eliminovanie alebo zmiernenie vplyvu zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie. Na základe uvedeného hodnotí kasačný súd túto kasačnú námietku ako nedôvodnú.

44. Rovnako z obsahu prvostupňového správneho rozhodnutia je zrejмый skutkový stav a skutočnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako bola použitá správna úvaha pri hodnotení predpisov na základe ktorých rozhodoval a ako sa správny orgán vyrovnal so zásadnými návrhmi a námietkami účastníka konania a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Prvostupňový správny orgán pri svojom rozhodovaní prihliadal na stanoviská jednotlivých dotknutých orgánov a pri ustáľovaní svojich záverov primerane aplikoval aj kritéria pre zisťovacie konanie obsiahnuté v prílohe č. 10, ktorý postup zodpovedal dikcii § 29 ods. 3 zákona EIA. Žalovaný sa následne v dostatočnej miere zaoberal aj námietkami sťažovateľa, uvedenými v podanom odvolaní. Obe napadnuté rozhodnutia aj podľa kasačného vo svojich odôvodneniach dostatočne uvádzajú konkrétne dôvody, na základe ktorých pristúpili k vydaniu rozhodnutia o tom, že sa navrhovaná činnosť nebude posudzovať podľa zákona EIA. Je potrebné dodať, že obdobne sa s námietkou sťažovateľa ohľadom aplikácie § 29 ods.3 a 13 zákona EIA vysporiadal Krajský súd v Trnave vo veci č. k. 20S/46/2020-136 z 12. mája 2021, pričom správnosť uvedených záverov potvrdil aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení sp. zn. III. ÚS 357/2023 zo dňa 13. júla 2023.

45. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky kasačný súd záverom konštatuje, že vzhľadom na jeho postavenie - ako vnútroštátneho súdneho orgánu, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok, mu z čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ vyplýva povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku, ktorej zodpovedanie by bolo nevyhnutné pre jeho rozhodnutie vo veci. Nie je pritom viazaný návrhmi účastníkov konania. V posudzovanej veci kasačný súd nevzhladol potrebu predloženia prejudiciálnej otázky. Sťažovateľom navrhované prejudiciálne otázky boli nekonkrétne, pričom nevysvetlil, ktoré normy európskeho práva majú byť objasnené a aplikované v danej veci. Sťažovateľ pritom ani neformuloval priamy návrh na prerušenie konania.

46. Prvá sťažovateľom formulovaná otázka (zneužitie práva) nemá zásadný prínos k prejednávanej veci, keďže súd správnu žalobu meritorne prejednal. Vo vzťahu k ústnym konzultáciám (ktorých opodstatnenosť sťažovateľ žiadnym spôsobom bližšie neodôvodnil) kasačný súd jasne vyjadril svoj konštantný právny názor bez potreby predloženia prejudiciálnej otázky v tomto smere. Tretiu formulovanú otázku kasačný súd hodnotí ako všeobecnú, nemajúcu zásadný význam pre rozhodnutie

vo veci samej. Za týchto okolností kasačný súd dospel k záveru, že nie je povinný iniciovať konanie pred Súdnym dvorom EÚ.

VI. Záverečné zhodnotenie a odôvodnenie rozsudku v časti trov

47. Kasačný súd s ohľadom na všetky uvedené skutočnosti nezistil dôvodnosť kasačnej sťažnosti, a preto podľa § 461 SSP rozhodol spôsobom, ktorý je uvedený vo výrokovej časti tohto rozsudku.

48. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 SSP spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku. Kasačný súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko v kasačnom konaní nebol úspešný. Kasačný súd nepriznal trovy konania ani žalovanému. Ten bol síce v konaní úspešný, avšak má postavenie orgánu štátnej správy a kasačný súd nevzhliadol žiadne výnimočné dôvody, pre ktoré by mu mali byť trovy konania v zmysle § 168 druhej vety SSP priznané.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.